

τὸν ποιητὴν Βούργερ, ἐν μόνον προσθέτομεν ἡμεῖς, ὅτι ἡ δόξα εἶναι ἑλληνική. Τὸ κατωτέρω δημοτικὸν ἄσμα, ἐμπνευσὶς ἀγνώστου ποιητοῦ τῶν λαῶν τῆς Ἑλλάδος εἶναι πολὺ προγενέστερον τῆς Ἐλεονώρας τοῦ Βούργερ, ἥτις ἀντὶ Ἀρετῆς ὠνόμασθη Ἐλεονώρα καὶ ἀντὶ ἀδελφῆς ἔγινε μνηστῆ.

ΤΟ ΝΥΚΤΕΡΙΝΟΝ ΤΑΞΕΙΔΙ

Μάννα μὲ τοὺς ἐννιά σου υἱοὺς καὶ μὲ τὴ μιά σου κόρη,

— Τὴν κόρην τὴν μονάκριβην, τὴν πολυχαδεμμένην —
Τὴν εἶχες δώδεκα χρονῶν, καὶ δὲν τὴν εἶδεν ἥλιος.
Τὴν ἔλουζες σὰ σκοτεινά, τὴν ἔπλεκες στὰ σκότῃ,
Εἰς τὰ ἄστρα, στὸν αὐγερινόν, στὴν ὠμορφιά τῆς πούλιας,

Ὅπου σοῦ φέρνουν προξενιά ἀπὸ τὴν Βαβυλῶνιν,
Νὰ τὴν πανδρέψῃ; μακρυνά, πολὺ μακρυνά στὰ ξένα.

Ὅχτῳ ἀδελφοὶ δὲν θέλουνε, καὶ ὁ Κωνσταντῆς τὸ θέλει.

Δός τινε, μάννα, δός τινε τὴν Ἀρετὴν στὰ ξένα,
Νὰ ῥω καὶ ἐγὼ παρηγοριά στὸ δρόμο ποῦ διαβάζω
Φρόνιμος εἶσαι, Κωνσταντῆ, καὶ ἄσχημα ἀπηλο- γήθης,

Ἄν τύχη πίκρα γιὰ χαρὰ, καὶ ποῖός θά μοῦ τὴν φέρῃ;

Τὸν θεὸ τῆς ἔβαλε ἐγγυητὴ καὶ τοὺς ἁγίους μαρτύρους,

Ποῦ ἂν τύχη πίκρα γὰ χαρὰ νὰ πάῃ νὰ τὴν ἐφέρῃ.
— Κ' ἔρχεται χρόνος δύσεφτος καὶ οἱ ἐννὴ ἀδελφοὶ πεθαίνουν,

Καὶ στὸ θαφτὸ τοῦ Κωνσταντῆ ἀνέσπας τὰ μαλλιά της.

Σῆκου, ἀκριβέ μου Κωνσταντῆ, τὴν ἀρετὴν μου θέλω.
Τὸ μνημὰ του ἀνασῆκωσέ, τὸ μάρμαρο τὸ κρύο,
Καὶ ἐπῆγε τὰ μεσάνυχτα τὴν Ἀρετὴν νὰ φέρῃ.
Τὴ βρῖσκει ποῦ χτενίζονταν στοῦ φεγγαριοῦ τὴν λάμψιν.

Ἄφες τὸ χτένι σου, Ἀρετῆ, καὶ ἡ μάννα μας σὲ θέλει.
Ἀλοίμονο, ἀδελφάκι μου! γιὰτὶ σὲ σὺτὴν τὴν ὥρα;
Ἀνίσως ἦναι γιὰ χαρὰ, νὰ βάλω τὰ χρυσὰ μου
Καὶ ἂν ἦναι πίκρα, πέ μου το νὰ λθῶ κατὰ πῶς εἶμαι.

Οὐδὲ πικρὰ καὶ οὐδὲ χαρὸν, ἔλα καθὼς ὁποῦσαι.

Στὸ δρόμο ποῦ διαβάζιναν, στὸ δρόμο ποῦ περνᾶνε,
Ἀκούν πουλιά ποῦ κελαδοῦν, ἀκούν πουλιά ποῦ λένε·
Κρίμα στὴ νιά, τὴν κατανιά ποῦ σέρνει ὁ ποθαμ- μένος!

Ἄκουγε, Κωνσταντάκη μου, τί τὰ πολάκια λένε·
Πουλάκιά ναι καὶ ἄ; κελαδοῦν, πουλάκιά ναι καὶ ἄ; λένε.

Φοβοῦμαί σε, ἀδελφάκι μου, καὶ λιθονιαῖς μυρίζεις·
Ἐχθὲς μὲ ἐθύμισας παππᾶς μὲ τὸ πολὺ λιθάνι.

Ἄνοιξε, μάννα μου, ἄνοιξε νὰ ἰδῇς τὴν Ἀρετὴν σου,
Ἄν ἦσαι χάρος, διάβινε καὶ ἄλλα παιδιὰ δὲν ἔχω,
Ἡ δύστηνη Ἀρετοῦλα μου λσίπει μακρυνά στὰ ξένα,

Ἄνοιξε, μάννα μου, ἄνοιξε, καὶ ἐγὼ μαι ἡ ἀρετὴ σου,
Καὶ ἀγκαλιασθῆκαν στὰ σκαλιά καὶ εὐγῆκεν ἡ ψυχὴ τους.

Καὶ τὰ δύο ἄσματα περικλείουσι μάθημα ἠθικόν, καὶ θεμελιόνονται εἰς θρησκευτικὴν δοξασίαν, ἀμφοτέρω κινουσι τὸ πάθος καὶ τὸν οἶκτον, ἂν καὶ τὰ μέσα ἦναι διάφορα. Ἡ ῥομαντικὴ φαντασία τοῦ Βούργερ καλλύνει τὸν μῦθον διὰ τῆς τέχνης καὶ δι' αὐτῆς μᾶλλον ἐγί, ἵζει τὰς χορδὰς τῆς καρδίας, τοῦ δὲ Ἑλλήνος Βάρδου ἡ ἀνατολικὴ φαντασία, εἶναι πάντῃ ἄμοιρος τέχνης καὶ διὰ φυσικωτέρων μέσων ἐμπνέει τὸ πάθος καὶ τὸν οἶκτον. Ἡ Ἐλεονώρα εἶναι πηγὴ περικαλλῆς, ἀναδρύουσα ἀπὸ συμπλέγματος Τριτῶνων καὶ Ναϊάδων, ἡ Ἀρετὴ εἶναι βρῦσις αὐτομάτος, ῥέουσα καὶ μοσχοβολοῦσα μεταξὺ τῶν ὀρεινῶν κρίνων καὶ μανουσκιῶν της.

Ἀγνοοῦντες; τὸ ὄνομα τοῦ ἑλλήνου ποιητοῦ, ἃς εἴπωμεν ὀλίγας λέξεις περὶ τοῦ ἀντιζήλου του.

Ὁ Γοδεφρῆς Αὐγουστος Βούργερ ἐγεννήθη εἰς Βολμερσβένδ τῇ 1 Φεβρουαρίου 1748. Ἡ εὐφυΐα του ἀνεπτύχθη βραδύτατα, διότι δεκαετὲς ἤδη παιδίον, οὔτε νὰ γράφῃ ἔμαθεν, οὔτε νὰ ἀναγινώσκη. Ὀριζόμενος ὑπὸ τῶν οἰκίων εἰς τὴν σπουδὴν τῆς θεολογίας καὶ τῆς νομικῆς τὴν ἄφησε μετὰ ταῦτα, διότι ὀλίγην κλίσιν ἐδείκνυνεν εἰς ἐκείνην.

Ἰπῆρχεν ἐν αὐτῷ ἡ ποίησις παντοδύναμος καὶ κρυφία, ἥτις ὀριμάσασα ἐπὶ τέλους ἐπέλαμψε φανερά καὶ τὸν ἤρπασε πλέον ὀλόκληρον.

Αἱ μᾶλλον περίφημοι ποιήσεις τοῦ Βούργερ εἶναι, ἡ Ἐλεονώρα πρώτη πασῶν, ἄσμα τι εἰς τὴν Ἀγάθην, ἡ ἀρπαγὴ τῆς Εὐρώπης, ὁ Ἰπλότης Κάρολος καὶ ἡ Ὠραία Γελτρούδη.

Δύο θεότιτες τῷ ἦσαν δυσμενεῖς κατὰ τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του, ὁ Πλοῦτος καὶ ὁ Ὑμέναιος· δύο συζύγων ἐπιζήσας, ἐνυμφεύθη καὶ τρίτην, νεάνιδά τινα ἥτις τῷ προσέφερε τὴν καρδίαν αὐτῆς δι' ἐνός ποιηματίου, ἀλλ' αὐτῆς ὑπῆρξε καὶ ὁ τρίτος γάμος γενομένου διαζυγίου. Μετὰ δύο ἔτη, ἴσως διὰ τὴν τελευταίαν αὐτῆν λύπην, ἀπέστη εἰς Κύριον τῇ 8 Ἰουνίου 1794 ἔχων ἔτι χλωρὰν ἡλικίαν.

Z.

Ἡ ΜΟΣΧΟΜΑΓΚΑ

Πᾶσα πρωτεύουσα τῆς Εὐρώπης καὶ πᾶσα πόλις, ὅπως οὖν μεγάλη, ἔχει τὰς Μοσχομάγκας της.

Ἡ εὐρωπαϊκὴ Μοσχομάγκα ἔχει ταπεινοτάτην καταγωγὴν, διακρίνεται διὰ τὸ πονηρὸν πνεῦμά της, εἶναι ἐν τῇ πόλει νομάς, παίζει, κλέπτει, καπνίζει, φλυαρεῖ, ἔχει τοσαῦτα ἄλλα, ὠραιότερα ἴσως, προτερήματα, ἀλλὰ δὲν ὀνομάζεται Μοσχομάγκα· εἰς ἕκαστον τόπον λαμβάνει ἰδίον τι ὄνομα.

Εἰς μόνην τῶν Ἀθηνῶν τὴν Μοσχομάγκαν ἐδό-

Η ΜΟΣΧΟΜΑΓΚΑ.

Θη νὰ ὀνομάζεται ἀποκλειστικῶς Μοσχομάγκα.

Κατάγεται εὐθεία γραμμὴ ἀπὸ ἐν τῶν πολιτικῶν κομμάτων, καὶ εἶναι συνετωτέρα, διότι, ἐνῶ ταῦτα ἐπλάσθησαν διὰ τὰ συμφέροντα Ἀγγλων, Γάλλων, Ῥώσων, μόνῃ ἡ Ἀττικὴ Μοσχομάγκα δὲν ἀγγλίζει, δὲν γαλλίζει, δὲν ῥωσίζει.

Εἶναι πνευματώδης, διότι ὁ ἄνθρωπος τῆς Ἑλλάδος εἶναι οἰνόπνευμα, εἶναι χρησιμοπατὴρ εἰς τὴν εὐμερίαν τῆς πρωτευσίας, διότι ἀντὶ δέκα λεπτῶν μεταφέρει τὰ τρόφιμα ἐκ τῆς ἀγορᾶς εἰς τὰ ἄκρα τῆς πόλεως. Δύνασαι νὰ τῇ ἐμπιστευθῇ τὰ ὀρεκτικώτερα φαγητὰ, ἡ ἀρετὴ τῆς δὲν ὑπόκειται εἰς πειρασμὸν οὔτε ἐν κεράσιόν σου ἐγγίζει.

Καπνίζει μὲν καὶ αὕτῃ— καὶ ποῖος καὶ ποία δὲν καπνίζει σήμερον εἰς τὰς Ἀθήνας; — ἀλλὰ δὲν κλέπτει καὶ εἶναι ὑπάλληλος, διότι ἡ ἀπτυνομία ἐσχάτως τὴν ἐτίμησε δι' ἐνὸς οἰκοσήμερου λευκοσιδηροῦ, φέροντος ἓνα ἀριθμὸν καὶ φερομένου εἰς τὸν ἀριστερόν βραχίονα. Περιπατοῦσα, βλέπει τὸ παράσημον καὶ δοξάζεται.

Καὶ εἰς τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις τῆς Τουρκίας ὑπάρχουσι Μοσχομάγκα, τὸ Τσαπκίνι εἰς τὴν Σμύρνην, ὁ Βελε-εζινὰς εἰς τὰ Ἰωάννινα, ἀλλ' ἡ Ἀττικὴ εἶναι ἡ κατ' ἐξαίρεσιν Μοσχομάγκα.

Μὴ δυνάμενοι νὰ τῇ ἐγείρομεν ἀνδριάντα, ἐκδίδομεν τὴν εἰκόνα τῆς.

Η ΖΩΓΡΑΦΙΑ

Η

ΤΟ ΚΥΑΝΟΥΝ ΧΡΩΜΑ.

Δόγμα.

Θερμὴν τινα καὶ ὡραίαν πρωτὴν γέρον τις περιεπάτει εἰς τὴν μεταξὺ Βρυξελλῶν καὶ Ναμὺρ ὁδὸν, περιμένων φίλους τινὰς οἵτινες ἐμελλον ὅταν οὕτω νὰ φθάσωσιν ἐφ' ἀμάξης. Ἐπειδὴ ὁμως ἐμελλον νὰ βραδύνωσιν ἀκόμῃ, διὰ νὰ συντέμῃ τὸν χρόνον, περιεφέρετο τῇδε κακίστος παρατηρῶν ὅτι δὴποτε παρουσιάζετο εἰς τὰ βλέμματά του, καὶ τέλος ἐσταμάτησεν ἵνα παρατηρήσῃ τὸ ἔργον ζωγράφου τινὸς ὅστις καθήσας ἐπὶ τῆς κλίμακος παρακειμένου ξενοδοχείου εἰργάζετο προσεκτικῶς ζωγραφίζων « τὸν ἀνατέλλοντα ἥλιον »

— Ὡ, εἶπεν ὁ γέρον καθ' ἑαυτὸν, ὁ καλὸς οὗτος ἄνθρωπος γνωρίζει τὸσον περὶ ζωγραφικῆς, ὅσον καὶ εἰς ἵππος, καὶ ἐν τούτοις εἰμαι βέβαιος ὅτι φαντάζεται ὅτι εἶναι ἄλλος Ῥαφαήλ. Διάβοι, τί κυανοὺς οὐρανὸς ἦναι αὐτὸς ὅπου ἔκαμε!

Μετὰ τὴν παρατήρησιν ταύτην ἤρχισε νὰ βηματίζῃ ἐνώπιον τοῦ ξενοδοχείου, φρονῶν ὅτι ἦτο